

Seat No. : _____

AK-110

April-2015

B.A., Sem.-IV

**Core-POL-213 : Political Science
(Democratic Government : Theory and Practice)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચના : બધા પ્રશ્નોના ગુણ સમાન છે.

1. સંસદીય લોકશાહીમાં ધારાસભા અને કારોબારી વચ્ચેનાં સંબંધોની ચર્ચા કરો.

અથવા

પ્રમુખીય લોકશાહીમાં ધારાસભા અને કારોબારી વચ્ચેનાં સંબંધોની ચર્ચા કરો.

2. ચૂંટણી પ્રથાનું મહત્ત્વ સમજાવી, તેના પ્રકારોની ચર્ચા કરો.

અથવા

રાજકીય પક્ષોના લાભ-ગેરલાભ અંગે ટિપ્પણી કરો.

3. મૂળભૂત અધિકારોનું મહત્ત્વ સમજાવી, તેના રક્ષણની જોગવાઈઓ સ્પષ્ટ કરો.

અથવા

લોકમત એટલે શું ? તેનું ઘડતર કરતાં પરિબળો જણાવો.

4. સરમુખત્યારશાહીના ફાયદા અને ગેરફાયદા જણાવો.

અથવા

નોંધ લખો :

(i) ફાસીવાદ

(ii) નાઝીવાદ

5. નીચેનાં વૈકલ્પિક પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

(1) પ્રમુખીય લોકશાહી કયા દેશમાં અસ્તિત્વ ધરાવે છે ?

(ભારત, અમેરિકા, બ્રિટન)

(2) સંસદીય લોકશાહીનું હાર્દ એટલે _____

(સંયુક્ત જવાબદારીનો સિદ્ધાંત, લોકમતનો પ્રભાવ, નિશ્ચિત પૂરતો પગાર)

(3) સત્તા વિશ્લેષણનો સિદ્ધાંત કોણે આપ્યો છે ?

(કાર્લ માર્ક્સ, મોન્ટેસ્ક્યુ, મેક્યાવેલી)

- (4) _____ એ ન્યાયતંત્રની કામગીરી છે.
(નાગરિકોના હક્કોનું રક્ષણ કરવું, ચૂંટણીઓ કરાવવી, સરકારની રચના કરવી)
- (5) લોકશાહીમાં કોણે 'બુલેટ' નું સ્થાન 'બેલેટે' લીધું છે ?
(સરકારી અધિકારીઓ, સંગઠનો, રાજકીય પક્ષો)
- (6) લોકમતને ઘડતા પરિબલોમાં _____નો સમાવેશ થાય છે.
(પર્યાવરણ, ટેલિવિઝન, લશ્કરી દળો)
- (7) નાઝીવાદના પ્રણેતા કોણ હતાં ?
(હિટલર, એરિસ્ટોટલ, થોમસ હોબ્સ)
- (8) ભારતમાં સામાન્ય ચૂંટણીઓ કેટલા વર્ષે યોજાય છે ?
(2, 5, 9)
- (9) ન્યાયતંત્રની સ્વતંત્રતા માટે શું જરૂરી છે ?
(ન્યાયાધીશોની યોગ્ય રીતે નિમણૂક, ન્યાયાધીશોને યોગ્ય સમયે બઢતી, બંને)
- (10) વ્યક્તિના સર્વાંગી વિકાસ માટે શું જરૂરી છે ?
(ધર્મ, મૂળભૂત હક્કો, જાતિ)
- (11) _____ એ શાંત ક્રાંતિની ગરજ સારે છે.
(ચૂંટણીઓ, સહિષ્ણુતા, રીત-રિવાજો)
- (12) _____ એ સરમુખત્યારશાહી ની વિશેષતા છે.
(ઝડપી નિર્ણય, બિન-કાર્યદક્ષતા, સંમતિ)
- (13) વર્તમાનપત્રો _____નું ઘડતર કરે છે.
(ન્યાયતંત્ર, રાજકીય નેતા, લોકમત)
- (14) ફાસીવાદના પ્રણેતા કોણ હતાં ?
(મુસોલિની, જહોન લોક, લાસ્કી)

Seat No. : _____

AK-110

April-2015

B.A., Sem.-IV

**Core-POL-213 : Political Science
(Democratic Government : Theory and Practice)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instruction : All questions carry equal marks.

1. Discuss the relations between legislature and executive in the parliamentary democracy.

OR

Discuss the relations between legislature and executive in the presidential democracy.

2. Explain the importance of electoral system and discuss its types.

OR

Criticize the merits and demerits of political parties.

3. Explain the importance of fundamental rights and clarify its safeguards.

OR

Give the meaning of public opinion and describe the factors for its formation.

4. Describe the merits and demerits of dictatorship.

OR

Write notes :

- (i) Fascism
(ii) Nazism

5. Give the optional answers for the following :

- (1) In which country has presidential democracy ?
(India, America, Britain)

- (2) The spirit of parliamentary democracy is _____.
(Principle of collective responsibility, Influence of public opinion, Adequate salary)
 - (3) Who gave the principle of separation of powers ?
(Karl Marx, Montesquieu, Machiavelli)
 - (4) _____ is the function of the Judiciary.
(Safeguarding the rights of the citizens, conducting election, composition of government)
 - (5) Who has replace the 'Bullet' by the 'Ballot' in a democracy ?
(Government officers, Organizations, Political parties)
 - (6) In the formation of public opinion _____ place an important role.
(Environment, Television, Military forces)
 - (7) Who was the founder of Nazism ?
(Hitler, Aristotle, Thomas Hobbes)
 - (8) In how many years are general elections held in India ?
(2, 5, 9)
 - (9) What is important for the independence of the judiciary ?
(Proper appointment of judges, proper promotion of judges, both)
 - (10) What is important for the all round development of the individual ?
(Religion, Fundamental rights, Caste)
 - (11) What is important for a peaceful revolution ?
(Elections, Tolerance, Customs and conventions)
 - (12) _____ is the main characteristic of a dictatorship.
(Quick decisions, inefficiency, consent)
 - (13) News papers form _____. (Judiciary, Political leader, Public opinion)
 - (14) Who was the founder of Fascism ?
(Mussolini, John Locke, Laski)
-